

Geschiedenis van Simpelveld

Hertog Jan I van Brabant bepaalde bij de vrede van Nijswiller, na de slag bij Woeringen in 1288, waarin Brabant zegevierde, dat de Bisschop van Luyk weer in 't bezit gesteld zou worden van z'n vroegere eigendommen (o.a. de Vroenhof in Simpelveld). In 'n vredesverdrag van 1334 zien we echter, dat 't proces dat hierover begonnen was nog lang niet beëindigd was. Door tussenkomst van de koning van Frankrijk werd toen eindelijk door Hertog Jan III van Brabant besloten, dat 't Bisdom Luyk weer in 't bezit kwam van de verschillende hoeven. In 1287 kreeg de Abdij Mont Cornillon, gelegen in Luyk, van Jan van Vlaanderen, bisschop van Luyk, een boerderij. Daaruit ontstond later de Abdij Beaufort. We zullen deze later nog dikwijls in de geschiedenis tegenkomen. In ruil voor deze boerderij zou de Bisschop als schadevergoeding het patronaatsrecht over de kerken van Soumagne en Saint Plovoir (Simpelveld) terugontvangen. Dat ging echter niet, want 't patronaatsrecht bleef aan de abt der abdij. Zoals we reeds vroeger zagen was dit in 1203 door Bisschop Hugo van Pierrepont geschonken.

Mont Cornillon ('n Norbertijnenabdij) was in 1124 gesticht. De hertogen van Limburg en na hen dus ook de opvolger Hertog Jan I van Brabant hadden recht van verblijf in de abdij Mont Cornillon. De bisschop van Luyk wilde aan dat recht een einde maken. Hij veranderde de abdij in 'n burcht voor zich zelf en deed de Norbertijnen verhuizen naar de hoeve Beaufort (ook in Luyk gelegen.) Jan van Brabant ging daar natuurlijk niet mee accoord. Hij gaf bevel, daags na Hemelvaart 1291, de burcht door 300 ruiters te overmeesteren. Voor 't krieken van de dag bestormden 32

hunner onder aanvoering van Herman van Wijtem (slotvoogd van kasteel Limburg en oud bevelhebber van Maastricht) de hoofdtoren. De aanslag werd echter ontdekt en mislukte.

In 1231 schenkt Dirk I van Houffalize ('n heerlijkheid gelegen 'n Belgisch Luxemburg) aan de Zusters Cistercienserinnen te Val Benoit (bij Luyk) $\frac{2}{3}$ der tienden van zijn bezittingen in Simpelveld. In 't zelfde jaar bevestigt de bisschop van Luyk deze schenking. Wat betekenen deze tienden eigenlijk? Zoals we reeds schreven behoorde Simpelveld aan verschillende grote heren. Deze verpachtten hun gebieden aan de boeren of kloosters. Die moesten hiervoor pacht geven, tienden genaamd. We onderscheiden verschillende soorten tienden o .a. 'grote-, kleine-, en krijtende tienden. De grote werd geheven van halmgewassen en graan. De kleine alleen van tuinvruchten, zoals appels, peren, pruimen, bonen enz. De krijtende tienden werd alleen van vee geheven. Het klooster „Val Benoit” had in de loop der jaren in Simpelveld vele goederen. Die hadden zij verkregen door koop, maar vooral door schenkingen. Van omstreeks 1380 zijn ons documenten bewaard gebleven, waarin de eigendommen der Zusters van Val Benoit vermeld staan. Zij bezaten er een curie (dit is een boerenhofstede) die genoemd wordt de curie van Fabenoit. Dat is natuurlijk een verbastering van Val Benoit. Deze boerderij lag in Wadebrouche (Waalbroek.) Er waren twee grote schuren. Een diende voor de opbrengst der tienden, terwijl in de andere schuur de opbrengst van 't land, dat tot de boerderij van Fabenoit behoorde, ondergebracht werd.

(Wordt vervolgd. H.v.W.)